

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 1:**
Multilingüismo e interculturalidad

Reconocer la diversidad lingüística y cultural de la Comunidad Valenciana, España y del mundo, a través del contacto con las lenguas del alumnado y del entorno, evitar prejuicios lingüísticos y valorar esta diversidad como una riqueza cultural.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar las variedades lingüísticas del entorno.

1.2. Mostrar interés por el uso del valenciano en las diferentes situaciones comunicativas habituales.

1.3. Mostrar interés y respeto por las variedades lingüísticas de su entorno inmediato, identificando algunas expresiones de uso habitual.

1.4. Identificar en contextos sencillos, con ayuda del docente, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, reconociendo la pluralidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.

1.5. Con la ayuda del docente, reflexionar sobre aspectos básicos del funcionamiento de la lengua, a partir de la observación y comparación de palabras y oraciones de diferentes lenguas próximas al alumnado.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y uso****BLOQUE 1: Lengua y uso**

- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística.
- Expresiones propias de la lengua. Detección de la manipulación informativa.

- Biografía lingüística personal.
- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística
- Prejuicio y estereotipos lingüísticos.
- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
- Expresiones propias de la lengua

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas	BLOQUE 2: Estrategias comunicativas
<ul style="list-style-type: none"> • Reflexión sobre la lengua. Comunicación E interacción oral. Reflexión sobre la lengua. Comprensión escrita. Expresión escrita I multimodal. • Uso de un lenguaje no discriminatorio. • Diferenciación entre hechos y opiniones. • Biblioteca de aula o de centro y de los recursos digitales. • Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. • Diferencia entre lengua oral y escrita. • Fonemas. • Normas ortográficas y gramaticales: Signos de puntuación. Relaciones entre palabras Relaciones sintácticas de las palabras • Estrategias de comprensión o producción de textos. • Comprensión oral: Estrategias, información y sentido global del discurso. • Expresión oral: Estrategias en la pronunciación y entonación adecuada. • Estrategias en la interpretación y uso de la comunicación no verbal. • Lectura con velocidad, fluidez y entonación. • Estrategias: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura, información del sentido global del texto i extraer conclusiones. • Aplicación de las normas ortográficas. Iniciación en la planificación, revisión y corrección textual. Elementos gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas. • Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos. • Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información. • Propiedad intelectual. • Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales. • Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación. • Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales. • Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano. • Formulación y comprobación de hipótesis. • Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos. • Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas. • Relaciones de forma y significado entre las palabras. • Relaciones sintácticas de las palabras. • Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos. • Estrategias para la transferencia entre las lenguas.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

<p>COMPETENCIA ESPECÍFICA 2: Comprensión oral y multimodal</p>	<p>Comprender, interpretar y valorar, de forma guiada, textos orales y multimodales propios de los ámbitos personal, social y educativo, a través de la escucha activa, la aplicación de estrategias de comprensión oral y la reflexión sobre el contenido y la forma.</p>
---	--

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- 2.1. Escuchar de manera activa, interpretar y valorar, de manera guiada, textos orales sencillos de los ámbitos personal, social y educativo.
2. 2. Interpretar el sentido global y las ideas principales de textos orales sencillos sobre conocimientos cercanos al alumnado, reconocer la información explícita y algunas informaciones implícitas sencillas, y progresar, de forma guiada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales
- 2.3. Escuchar de forma activa e interpretar, con ayuda del docente, textos multimodales sencillos en medios digitales, del ámbito personal, social y educativo.
- 2.4. Interpretar el sentido global y las ideas principales de textos multimodales sencillos sobre conocimientos próximos al alumnado, reconociendo la información explícita y algunas informaciones implícitas sencillas, y progresando, de manera guiada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.

SABERES BÁSICOS

TERCERO PRIMARIA	CUARTO PRIMARIA
<p>BLOQUE 2: Estrategias comunicativas</p>	<p>BLOQUE 2: Estrategias comunicativas</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. • Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. • Estrategias para adaptar el discurso al registro. • Adecuación textual a la situación comunicativa. • Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. • Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). • Tipologías textuales y géneros discursivos. • Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio. • Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, 	<ul style="list-style-type: none"> • Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación. • Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal. • Estrategias para adaptar el discurso al registro. • Adecuación textual a la situación comunicativa. • Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión. • Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes). • Tipologías textuales y géneros discursivos. • Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.

autoevaluación y autocorrección.

- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de comprensión oral: información y sentido global del discurso.

- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de comprensión oral: reconocer ideas no explícitas del discurso.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 3: Comprensión escrita y multimodal	Comprender, interpretar y valorar, de forma guiada, textos escritos y multimodales propios de los ámbitos personal, social y educativo, a través de la lectura de textos, la aplicación de estrategias de comprensión lectora y la reflexión sobre el contenido y la forma.
---	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- 3.1. Interpretar el sentido global y las ideas principales y secundarias de textos multimodales sencillos de conocimientos diversos, extraer información explícita e implícita en el texto, realizar deducciones, valorar el contenido y los elementos no verbales elementales y, de forma guiada, algunos aspectos formales elementales, y dar una opinión razonada.
- 3.2. Aplicar, de forma guiada, diferentes estrategias para comprender el sentido global y la información específica, distinguir las ideas principales de las secundarias, inferir significados no explícitos y realizar algunas valoraciones personales de textos escritos sobre conocimientos próximos al alumnado.
- 3.3. Identificar el tipo de texto y la estructura principal de los textos, valorando, de forma guiada, el contenido y los aspectos formales y no verbales elementales de los textos escritos y multimodales, e iniciarse en la evaluación de su fiabilidad.
- 3.4. Localizar, seleccionar y contrastar información sencilla procedente de una o dos fuentes, del ámbito personal, social y educativo, y evaluar su utilidad en función de los objetivos de lectura en diferentes textos multimodales sencillos en medios digitales, con ayuda del docente.
- 3.5. Aplicar, con ayuda del docente, diferentes estrategias para la búsqueda, selección y gestión de la información en diferentes textos multimodales, para ampliar conocimientos de forma responsable y reconocer que puede no ser fiable, iniciarse en el contraste de la información y utilizarla citando las referencias bibliográficas

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias de comprensión antes de la lectura: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura y formular hipótesis a través de información paratextual y gráfica.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: realizar inferencias a partir de sus conocimientos y experiencias previas.
- Estrategias de comprensión después de la lectura: información del sentido global del texto.

CUARTO PRIMARIA**BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias de comprensión antes de la lectura: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura y formular hipótesis a través de información paratextual y gráfica.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: realizar inferencias a partir de sus conocimientos y experiencias previas.
- Estrategias de comprensión durante la lectura: reformular hipótesis, interpretar sentidos figurados y significados no explícitos en los textos.
- Estrategias de comprensión después de la lectura: comprobar hipótesis y extraer conclusiones.

--	--

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 4:**
Expresión oral

Producir, de forma guiada, mensajes orales sencillos con coherencia, cohesión y adecuación a través de situaciones de comunicación del ámbito familiar, social y educativo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

4.1. Producir, con ayuda del docente, discursos orales sencillos, con sentido, sobre conocimientos próximos al alumno, de tipología diversa y ajustados a situaciones comunicativas habituales.

4.2. Producir discursos orales con una pronunciación clara, un volumen adecuado y una postura corporal correcta, e iniciarse en el uso de soportes audiovisuales.

4.3. Realizar producciones orales utilizando un lenguaje no discriminatorio, adaptado a la situación de comunicación y al interlocutor, con un vocabulario básico y estructuras morfosintácticas sencillas.

4.4. Localizar y seleccionar información en una o dos fuentes, de forma acompañada y compartir oralmente los resultados citando las fuentes.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y uso****BLOQUE 1: Lengua y uso**

- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística.
- Expresiones propias de la lengua. Detección de la manipulación informativa.

- Biografía lingüística personal.
- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística
- Prejuicio y estereotipos lingüísticos.
- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
- Expresiones propias de la lengua

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Expresión oral: Estrategias en la pronunciación y entonación adecuada.
- Estrategias en la interpretación y uso de la comunicación no verbal.

- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.
- Planificación y producción de textos orales y multimodales.

--	--

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 5: Expresión escrita y multimodal	Producir, de forma guiada, textos escritos y multimodales adecuados y coherentes con un vocabulario apropiado, utilizando estrategias básicas de planificación, textualización, revisión y edición.
---	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

5.1. Producir, a partir de ejemplos básicos y con ayuda del profesorado, textos escritos y multimodales sencillos que respondan a las características planteadas, con una estructura coherente y utilizando vocabulario no discriminatorio básico de uso frecuente.

5.2. Utilizar con soporte y ayuda del profesorado, los elementos fundamentales de ortografía y gramática necesarios en la situación de aprendizaje.

5.3. Planificar y revisar, de forma dialogada y acompañada por el profesorado, mediante instrumentos y estrategias elementales, como parte explícita del proceso de escritura.

5.4. Localizar, seleccionar y gestionar, de forma acompañada, la información de una o dos fuentes e incluir sus referencias al compartirla.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y uso**

- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística.
- Expresiones propias de la lengua. Detección de la manipulación informativa.

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y uso**

- Biografía lingüística personal.
- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística
- Prejuicio y estereotipos lingüísticos.
- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
- Expresiones propias de la lengua

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Elementos de contenido (inferencias de información) y forma (tipografía).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.

- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Diferencias entre lengua oral y lengua escrita.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Signos de puntuación.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de comprensión oral: información y sentido global del discurso.
- Aplicación de las normas ortográficas.
- Presentación cuidada de las producciones escritas.
- Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión.
- Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección.
- Elementos gráficos y paratextuales.

- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de comprensión oral: reconocer ideas no explícitas del discurso.
- Aplicación de las normas ortográficas.
- Presentación cuidada de las producciones escritas.
- Estrategias del proceso de escritura: textualización y revisión.
- Estrategias del proceso de escritura: planificación y corrección.
- Elementos gráficos y paratextuales.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 6: Interacción oral, escrita y multimodal	Interactuar de forma oral, escrita y multimodal, a través de textos sencillos de los ámbitos personal, social y educativo, utilizando un lenguaje respetuoso y estrategias básicas de comprensión, expresión y resolución dialogada de conflictos, de forma síncrona y asíncrona.
---	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- 6.1. Interactuar oralmente, con el acompañamiento del docente, en situaciones comunicativas habituales, utilizando un vocabulario básico y no discriminatorio, un ritmo pausado y el lenguaje no verbal, utilizando estrategias de escucha con el fin de mantener el tema y respetar las convenciones establecidas.
- 6.2. Utilizar, de forma acompañada, estrategias básicas para la comunicación asertiva progresando en la gestión dialogada de conflictos.
- 6.3. Identificar y rechazar, de manera acompañada, los usos lingüísticos discriminatorios a través de la reflexión conjunta.
- 6.4. Interactuar en textos escritos y multimodales, de forma asíncrona y guiada, mostrando empatía y respeto, utilizando estrategias para expresar mensajes sencillos estructurados con un vocabulario básico de uso frecuente y no discriminatorio.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y usos**

- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística.
- Expresiones propias de la lengua. Detección de la manipulación informativa.

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas

- Reflexión sobre la lengua. Comunicación e interacción oral. Reflexión sobre la lengua. Comprensión escrita. Expresión escrita I multimodal.
- Uso de un lenguaje no discriminatorio.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Biblioteca de aula o de centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Diferencia entre lengua oral y escrita.
- Fonemas.
- Normas ortográficas y gramaticales:

CUARTO PRIMARIA**BLOQUE 1: Lengua y usos**

- Biografía lingüística personal.
- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística
- Prejuicio y estereotipos lingüísticos.
- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
- Expresiones propias de la lengua.

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.

Signos de puntuación.

Relaciones entre palabras

Relaciones sintácticas de las palabras

- Estrategias de comprensión o producción de textos.
- Comprensión oral: Estrategias, información y sentido global del discurso.
- Expresión oral: Estrategias en la pronunciación y entonación adecuada.
- Estrategias en la interpretación y uso de la comunicación no verbal.
- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura, información del sentido global del texto i extraer conclusiones.
- Aplicación de las normas ortográficas. Iniciación en la planificación, revisión y corrección textual. Elementos gráficos.

- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de comprensión oral: reconocer ideas no explícitas del discurso.

--	--

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 7: Mediación oral, escrita y multimodal	Mediar entre interlocutores utilizando estrategias de adaptación y simplificación del lenguaje para procesar y transmitir información básica y sencilla, en situaciones comunicativas predecibles de ámbito personal, social y educativo.
---	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

7.1. Mostrar interés por participar en la solución de problemas de comprensión recíproca entre hablantes de lenguas o variedades lingüísticas diferentes sobre asuntos cotidianos.

7.2. Interpretar un mensaje breve y sencillo en L2 (valenciano o castellano), y transmitir la información básica o explicar conceptos en su L1 (valenciano o castellano u otra lengua), de forma oral, de forma guiada, facilitando la comprensión entre interlocutores sobre asuntos cotidianos en su entorno más cercano.

7.3. Identificar y utilizar, de forma acompañada y muy básica, estrategias que faciliten la comprensión y expresión oral de información en diferentes lenguas de su repertorio (L1-L1, L2-L1), como el uso del lenguaje no verbal, o simplificar o adaptar el mensaje.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y usos**

- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística.
- Expresiones propias de la lengua. Detección de la manipulación informativa.

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Lengua y usos**

- Biografía lingüística personal.
- Mapa lingüístico local y del entorno geográfico.
- La variación lingüística
- Prejuicio y estereotipos lingüísticos.
- Lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
- Expresiones propias de la lengua.

BLOQUE 2: Estrategias comunicativas

- Reflexión sobre la lengua. Comunicación E interacción oral. Reflexión sobre la lengua. Comprensión escrita. Expresión escrita I multimodal.
- Uso de un lenguaje no discriminatorio.
- Diferenciación entre hechos y opiniones.
- Biblioteca de aula o de centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Diferencia entre lengua oral y escrita.
- Fonemas.
- Normas ortográficas y gramaticales:

Signos de puntuación.

Relaciones entre palabras

Relaciones sintácticas de las palabras

- Estrategias de comprensión o producción de textos.
- Comprensión oral: Estrategias, información y sentido global del discurso.
- Expresión oral: Estrategias en la pronunciación y entonación adecuada.
- Estrategias en la interpretación y uso de la comunicación no verbal.
- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura,
- información del sentido global del texto i extraer conclusiones.
- Aplicación de las normas ortográficas. Iniciación en la planificación, revisión y corrección textual. Elementos gráficos.

- Estrategias para adaptar el discurso a la intención comunicativa, a los participantes y a la situación.
- Estrategias para adaptar el discurso al propósito comunicativo y al canal.
- Estrategias para adaptar el discurso al registro.
- Adecuación textual a la situación comunicativa.
- Estructura del discurso: la coherencia y la cohesión.
- Elementos de contenido (tema, fórmulas fijas, léxico) y forma (estructura, formato, título, imágenes).
- Tipologías textuales y géneros discursivos.
- Elementos de detección y uso de un lenguaje verbal e icónico no discriminatorio.
- Estrategias de reflexión sobre el proceso de aprendizaje, autoevaluación y autocorrección.
- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de comprensión oral: reconocer ideas no explícitas del discurso.

autoevaluación y autocorrección.

- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.
- Herramientas digitales para el trabajo colaborativo y la comunicación.
- Hábitos y conductas para la comunicación segura en entornos virtuales.
- Conciencia fonológica. Fonemas específicos del valenciano/castellano.
- Formulación y comprobación de hipótesis.
- Generalizaciones sobre aspectos lingüísticos.
- Generalizaciones sobre normas ortográficas y gramaticales básicas.
- Relaciones de forma y significado entre las palabras.
- Relaciones sintácticas de las palabras.
- Convenciones del código escrito en el marco de propuestas de comprensión o producción de textos.
- Estrategias para la transferencia entre las lenguas.
- Estrategias de expresión oral: interpretación y uso de elementos de la comunicación no verbal.
- Planificación y producción de textos orales y multimodales. G3 Interacción oral
- Estrategias de escuela activa y asertividad, teniendo en cuenta la perspectiva de género.
- Estrategias comunicativas para la resolución dialogada de conflictos.
- Interacciones orales en situaciones comunicativas.
- Estrategias de cortesía lingüística.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 8: Lectura autónoma	Leer de forma autónoma obras y textos de carácter diverso, seleccionados atendiendo a sus gustos e intereses y compartir las experiencias de lectura.
---	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

8.1. Leer de forma autónoma o guiada obras diversas adecuadas a su edad y textos escritos y multimodales del ámbito personal, social y educativo, seleccionar con autonomía creciente los que mejor se ajustan a sus gustos e intereses e iniciarse así en la construcción de su identidad lectora.

8.2. Compartir las experiencias de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito educativo.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Estrategias de comprensión o producción de textos.
- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura,
- información del sentido global del texto y extraer conclusiones.

BLOQUE 3: Lectura y literatura

- Elementos de los diferentes géneros literarios.
- Estrategias para la interpretación de los textos literarios.
- Planificación Y producción de textos literarios.

CUARTO PRIMARIA**BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.

BLOQUE 3: Lectura y literatura

- Identidad lectora: expresión de gustos e intereses
- Identidad lectora: valoración crítica de los textos
- La biblioteca del aula o del centro como punto de encuentro de actividades literarias compartidas Comunidades lectoras
- Cuidado de los libros y normas de funcionamiento de la biblioteca
- Obras o fragmentos variados y diversos de la literatura infantil adecuados a sus intereses y organizados en itinerarios lectores
- Elementos constitutivos esenciales de la obra literaria y de los diferentes géneros literarios
- Estrategias para la interpretación de los textos literarios
- Vínculos con otras manifestaciones artísticas y culturales
- Planificación y producción de textos literarios

--	--

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA – LENGUA VALENCIANA Y LITERATURA (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 9: Competencia literaria	Leer y producir textos con intención literaria, sencillos, con lenguaje cercano al alumno, contextualizados en la cultura y la tradición, como fuente de placer y de conocimiento.
--	--

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

9.1. Leer y escuchar textos literarios sencillos, propios de la tradición literaria, adecuados a la edad y con ayuda del docente.

9.2. Interpretar textos sencillos de la tradición popular oral, literaria, dentro de un contexto sociocultural cercano.

9.3. Expresar la opinión sobre textos de tradición literaria, con palabras propias del alumno y ayuda del docente.

9.4. Crear versiones de textos literarios sencillos y breves (cuentos, poemas, canciones, dramatizaciones), individual y colectivamente.

9.5. Participar en manifestaciones literarias, recitales, representaciones teatrales, partiendo de modelos y con ayuda del docente.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Estrategias de comprensión o producción de textos.
- Lectura con velocidad, fluidez y entonación.
- Estrategias: activar los conocimientos previos, establecer objetivos de lectura,
- información del sentido global del texto y extraer conclusiones.

BLOQUE 3: Lectura y literatura

- Elementos de los diferentes géneros literarios.
- Estrategias para la interpretación de los textos literarios.
- Planificación Y producción de textos literarios.

CUARTO PRIMARIA**BLOQUE 2: Estrategias comunicativas**

- Estrategias de gestión de las emociones en la comunicación.
- Estrategias de uso y tratamiento de fuentes documentales diversas.
- Estrategias de busca en fuentes documentales diversas y con diferentes soportes y formatos.
- Detección de la manipulación informativa.
- Uso de modelos para sintetizar y reelaborar información.
- Propiedad intelectual.
- Biblioteca del aula o del centro y de los recursos digitales.

BLOQUE 3: Lectura y literatura

- Identidad lectora: expresión de gustos e intereses
- Identidad lectora: valoración crítica de los textos
- La biblioteca del aula o del centro como punto de encuentro de actividades literarias compartidas Comunidades lectoras
- Cuidado de los libros y normas de funcionamiento de la biblioteca
- Obras o fragmentos variados y diversos de la literatura infantil adecuados a sus intereses y organizados en itinerarios lectores
- Elementos constitutivos esenciales de la obra literaria y de los diferentes géneros literarios
- Estrategias para la interpretación de los textos literarios

- Vínculos con otras manifestaciones artísticas y culturales
- Planificación y producción de textos literarios

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÀREA: MATEMÀTIQUES (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 1**

Resoldre problemes relacionats amb situacions reals de l'entorn personal, social i educatiu utilitzant estratègies informals, representacions i conceptes concrets.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que permeta el seu abordatge i resolució.

1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta en un problema o situació problemàtica i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.

1.3. Comprovar si la solució obtinguda en un problema compleix les condicions o exigències de l'enunciat..

1.4. Extraure conseqüències de la situació problemàtica plantejada i obtenir eines o estratègies aplicables en l'àmbit personal o educatiu.

SABERES BÁSICOS**TERCERO
PRIMARIA****BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones****NOMBRES NATURALS**

- Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres.
- Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres.
- Comparació i ordenació de nombres.
- Usos socials del sentit numèric

OPERACIONES AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.

- Suma, resta, Significats, estratègies i representacions.
- Multiplicació portan-ne d'un número de diverses xifres per un alter d'una xifra.
- significat, estratègia i representacions.
- Divisió d'un número de diverses xifres entre un alter d'una xifra : significat,
- estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa,
- associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

**CUARTO
PRIMARIA****BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones**

- Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes
- Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler
- Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.
- Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat

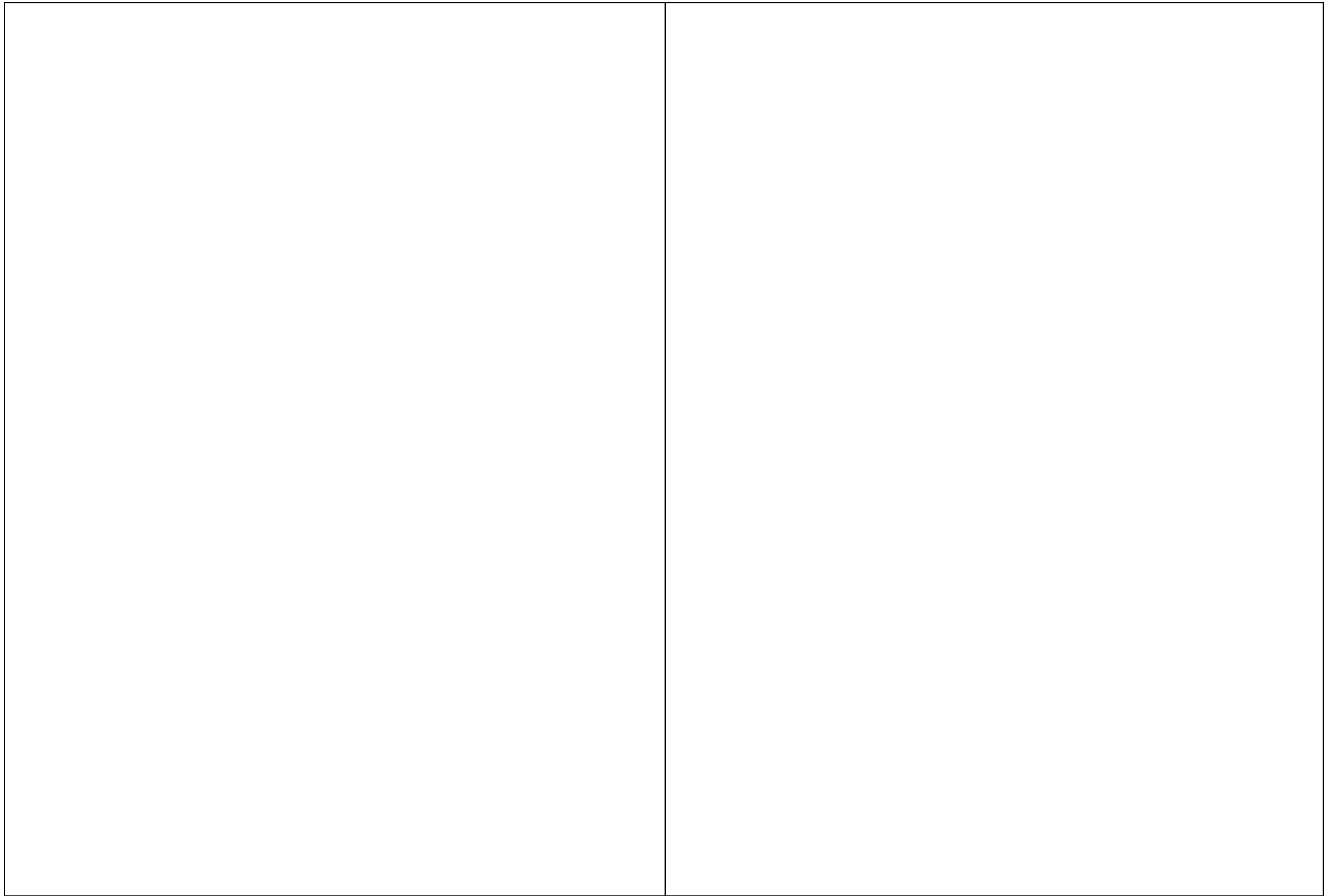
FRACCIONS I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

amb el sentit numèric i l'aritmètica

- Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir, combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)
- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de

problemes aritmètics.

BLOQUE 2: Sentido de la medida	BLOQUE 2: Sentido de la medida
<p>ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iniciació de la mesura i estimació de temps mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la longitud mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la capacitat mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la massa mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals • Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds • Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes • Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions fetes • Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes • Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds
BLOQUE 3: Sentido de la geometría	BLOQUE 3: Sentit de la geometria

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Rectes i angles: mesurament i classificació.
 - Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs.
 - Cossos geomètrics: relació entre vèrtex, arestes i cares.
- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals
 - Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars
 - Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares
 - Línies rectes i corbes
 - Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla
 - Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició
 - Càlcul de perímetres i àrees de polígons
 - La circumferència i el cercle. Elements i propietats
 - Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles
 - Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals
 - Concavitat i convexitat de figures planes
 - Programes informàtics de geometria dinàmica
 - Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant-hi la perspectiva de gènere
 - Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de

dificultats

<ul style="list-style-type: none">• BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y la probabilidad.	<ul style="list-style-type: none">• BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y la probabilidad.
<ul style="list-style-type: none">• INCERTESA I PROBABILITAT• Concepte de succés possible I impossible	<ul style="list-style-type: none">• INCERTESA I PROBABILITAT• Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa• Idea intuïtiva de probabilitat: ocorre sempre, moltes vegades, algunes vegades, poques vegades, mai• Concepte de succés i de succés elemental• Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació• Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació• Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten

afrentar la incertesa.

BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.	BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.
<ul style="list-style-type: none"> • ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades. • Representacions i interpretacions: diagrames de barres, pictogrames... 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades • Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència • Elaboració de diagrames de barres • Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions • Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills • Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mediana i mitjana aritmètica) • Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang • Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades incorporant-hi la perspectiva de gènere • Respecte, sensibilitat i tolerància amb les diferents interpretacions sobre resultats estadístics mostrant rebuig a les actituds discriminatòries

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: MATEMÁTICAS (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 2**

Observar, formular, explorar i comprovar conjetures senzilles sobre propietats i relacions matemàtiques concretes reconeixent i connectant procediments, patrons, regularitats i estructures.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

2.1. Comprovar conjetures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.

2.2. Comprovar relacions matemàtiques en –i mitjançant– els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.

2.3. Reconèixer patrons o regularitats construint intuïtivament contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.

2.4. Comparar diferents procediments matemàtics relatius al càlcul, la mesura, el sentit espacial i geomètric, el tractament de dades o els processos aleatoris, i utilitzar-los de manera flexible.

SABERES BÁSICOS**TERCERO
PRIMARIA****BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones****NOMBRES NATURALS.**

- Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres.
- Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres.
- Comparació i ordenació de nombres.
- Usos socials del sentit numèric

OPERACIONES AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.

- Suma, resta, Significats, estratègies i representacions.
- Multiplicació portant-ne d'un número de diverses xifres per un altre

**CUARTO
PRIMARIA****BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones**

- Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes
- Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler
- Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.
- Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat

d'una xifra: significat, estratègia i representacions.

- Divisió d'un número de diverses xifres entre un altre d'una xifra : significat estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

amb el sentit numèric i l'aritmètica

- Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir, combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)
- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de

problemes aritmètics.

--	--

BLOQUE 2: Sentido de la medida	BLOQUE 2: Sentido de la medida
<p data-bbox="91 135 1115 175">ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul data-bbox="134 239 1115 925" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="134 239 1115 383">• Iniciació de la mesura i estimació de temps mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. <li data-bbox="134 430 1115 574">• Iniciació de la mesura i estimació de la longitud mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. <li data-bbox="134 622 1115 766">• Iniciació de la mesura i estimació de la capacitat mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. <li data-bbox="134 798 1115 925">• Iniciació de la mesura i estimació de la massa mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. 	<p data-bbox="1115 135 2141 175">ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul data-bbox="1142 207 2141 957" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1142 207 2141 303">• Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals <li data-bbox="1142 335 2141 430">• Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds <li data-bbox="1142 462 2141 558">• Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes <li data-bbox="1142 590 2141 750">• Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions fetes <li data-bbox="1142 782 2141 829">• Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes <li data-bbox="1142 861 2141 957">• Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds
BLOQUE 3: Sentido de la geometría	BLOQUE 3: Sentido de la geometría

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Rectes i angles: mesurament i classificació.
 - Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs.
 - Cossos geomètrics: relació entre vèrtex, arestes i cares.
- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals
 - Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars
 - Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares
 - Línies rectes i corbes
 - Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla
 - Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició
 - Càlcul de perímetres i àrees de polígons
 - La circumferència i el cercle. Elements i propietats
 - Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles
 - Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals
 - Concavitat i convexitat de figures planes
 - Programes informàtics de geometria dinàmica
 - Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant-hi la perspectiva de gènere
 - Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de

dificultats

BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y la probabilidad.	BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y la probabilidad.
INCERTESA I PROBABILITAT <ul style="list-style-type: none">• Concepte de succés possible i impossible	INCERTESA I PROBABILITAT <ul style="list-style-type: none">• Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa• Idea intuïtiva de probabilitat: ocorre sempre, moltes vegades, algunes vegades, poques vegades, mai• Concepte de succés i de succés elemental• Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació• Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació• Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa

BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.	BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.
<p>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades. • Representacions i interpretacions: diagrames de barres, pictograms... 	<p>ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades • Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència • Elaboració de diagrames de barres • Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions • Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills • Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mediana i mitjana aritmètica) • Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang • Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades incorporant-hi la perspectiva de gènere • Respecte, sensibilitat i tolerància amb les diferents interpretacions sobre resultats estadístics mostrant rebuig a les actituds discriminatòries

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: MATEMÁTICAS (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 3**

Construir models matemàtics concrets i utilitzar conceptes i procediments matemàtics senzills per a abordar i interpretar situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit personal, educatiu o social.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i així possibilitar la construcció de models matemàtics bàsics.

3.2. Usar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla, i extraure'n conclusions.

3.3. Comparar models matemàtics corresponents a situacions reals en contextos similars.

SABERES BÁSICOS**TERCERO
PRIMARIA**

BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones

NOMBRES NATURALS.

- Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres.
- Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres.
- Comparació i ordenació de nombres.
- Usos socials del sentit numèric

OPERACIONES AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.

- Suma, resta, Significats, estratègies i representacions.
- Multiplicació portant-ne d'un número de diverses xifres per un altre d'una xifra.
- significat, estratègia i representacions.

**CUARTO
PRIMARIA**

BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones

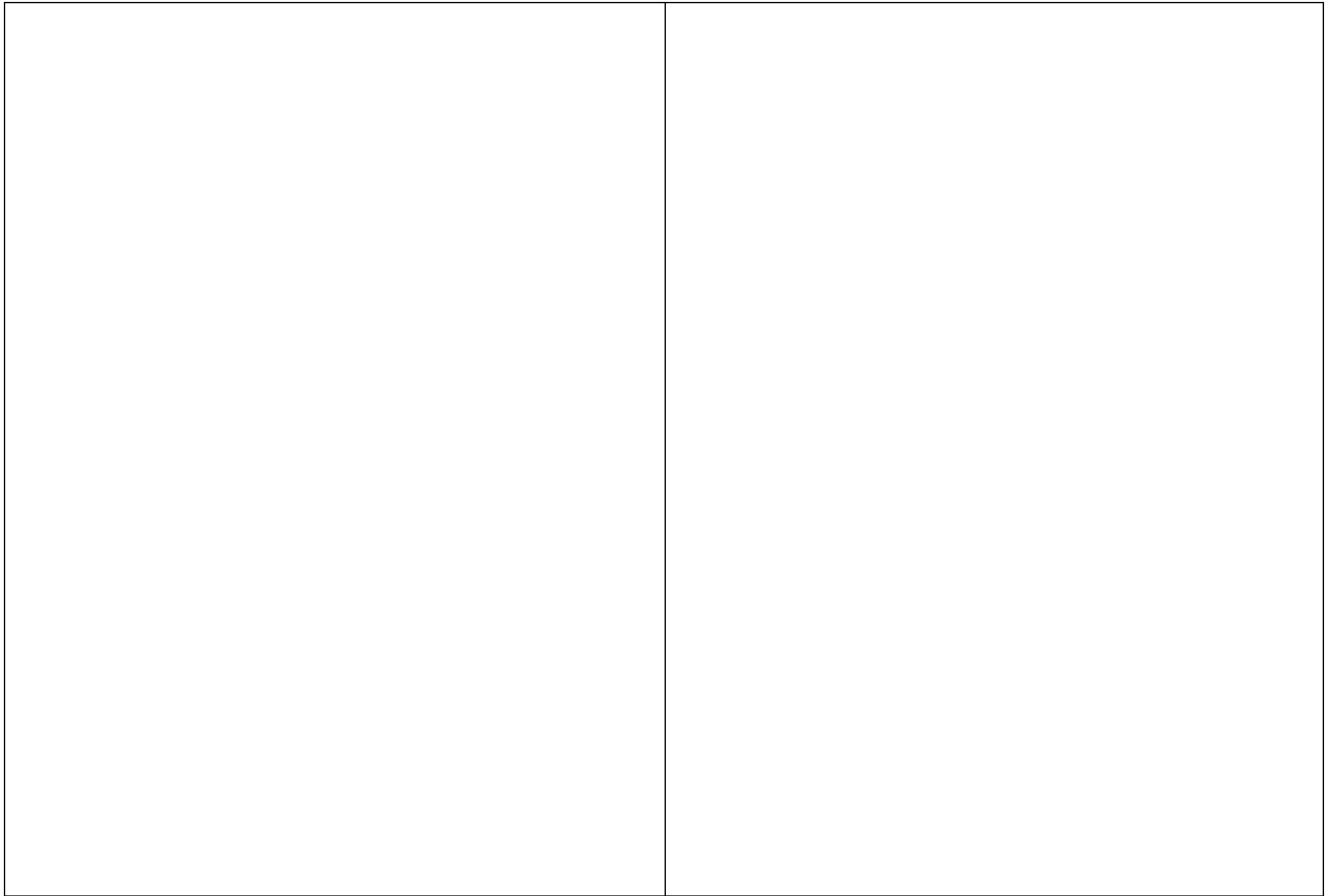
- Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes
- Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler
- Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.
- Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entès com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica

- Divisió d'un número de diverses xifres entre un altre d'una xifra: significat,
- estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa,
- associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

- Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir, combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)
- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics

BLOQUE 2: Sentido de la medida	BLOQUE 2: Sentido de la medida
<p>ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iniciació de la mesura i estimació de temps mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la longitud mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la capacitat mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la massa mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. 	<p>ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals • Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds • Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes • Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions fetes • Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes • Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds
BLOQUE 3: Sentido de la geometría	BLOQUE 3: Sentido de la geometría

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Rectes i angles: mesurament i classificació.
- Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs.
- Cossos geomètrics: relació entre vèrtex, arestes i cares.

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares
- Línies rectes i corbes
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles
- Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals
- Concavitat i convexitat de figures planes
- Programes informàtics de geometria dinàmica
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant-hi la perspectiva de gènere
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de

dificultats

BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y la probabilidad.	BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y la probabilidad.
INCERTESA I PROBABILITAT <ul style="list-style-type: none">• Concepte de succés possible I impossible	INCERTESA I PROBABILITAT <ul style="list-style-type: none">• Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa• Idea intuïtiva de probabilitat: ocorre sempre, moltes vegades, algunes vegades, poques vegades, mai• Concepte de succés i de succés elemental• Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació• Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació• Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÀREA: MATEMÀTICAS (SEGUNDO CICLO)	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	
COMPETENCIA ESPECÍFICA 4	Construir i aplicar algorismes senzills per a afrontar situacions i resoldre problemes rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i utilitzant eines TIC.
CRITERIOS DE EVALUACIÓN	
4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.	
4.2. Interpretar i reproduir algorismes senzills mitjançant codis visuals.	
4.3. Aplicar algorismes senzills mitjançant codis visuals i/o eines tecnològiques bàsiques per a resoldre situacions problemàtiques.	
4.4. Analitzar situacions senzilles per a definir i aconseguir estratègies guanyadores en jocs de lògica o jocs de tauler.	
SABERES BÁSICOS	
TERCERO PRIMARIA	CUARTO PRIMARIA
BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones	BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones
<p>NOMBRES NATURALS.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres. Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres. Comparació i ordenació de nombres. Usos socials del sentit numèric <p>OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.</p> <ul style="list-style-type: none"> Suma, resta, Significats, estratègies i representacions. Multiplicació portant-ne d'un número de diverses xifres per un altre d'una xifra. significat, estratègia i representacions. Divisió d'un número de diverses xifres entre un altre d'una xifra: significat, 	<ul style="list-style-type: none"> Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació. Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entès com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir, combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent,

- estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa,
- associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

escala descendent)

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics

BLOQUE 6: Sentido del pensamiento computacional	BLOQUE 6: Sentido del pensamiento computacional
<p>ESTIMACIÓN Y MEDICIÓN. MAGNITUDES Y UNIDADES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificación de Creació de patrons. Cerca I anàlisi d'estratègies en jocs abstractes: escacs, dames... 	<p>ESTIMACIÓN Y MEDICIÓN. MAGNITUDES Y UNIDADES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificació de regularitats, interpretació de rutines o instruccions amb passos ordenats. Predicció de termes en seqüències de figures o imatges o números • Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons • Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills • Recerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc • Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats • Valoració i repercussió social de l'evolució del pensament computacional incorporant-hi la perspectiva de gènere • Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÀREA: MATEMÀTIQUES (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 5	Utilitzar amb correcció el simbolisme matemàtic fent transformacions i algunes conversions entre representacions iconicomaniulatives numèriques, geomètriques i gràfiques, per a descriure i analitzar situacions rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social
--------------------------	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- 5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que els regeixen.
- 5.2. Reconèixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.
- 5.3. Usar representacions numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics elementals en situacions pròximes a l'alumnat.

SABERES BÁSICOS**TERCERO
PRIMARIA**

BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones

NOMBRES NATURALS.

- Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres.
- Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres.
- Comparació i ordenació de nombres.
- Usos socials del sentit numèric

OPERACIONES AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.

- Suma, resta, Significats, estratègies i representacions.
- Multiplicació portan-ne d'un número de diverses xifres per un alter d'una xifra.
- significat, estratègia i representacions.
- Divisió d'un número de diverses xifres entre un alter d'una xifra: significat,

**CUARTO
PRIMARIA**

BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones

- Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes
- Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler
- Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.
- Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica
- Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir,

- estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa,
- associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics

BLOQUE 3: Sentido de la geometría	BLOQUE 3: Sentido de la geometría
<p>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rectes i angles: mesurament i classificació. • Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs. • Cossos geomètrics: relació entre vèrtex, arestes i cares. 	<p>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el plànol cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals • Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars • Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares • Línies rectes i corbes • Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el plànol • Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició • Càlcul de perímetres i àrees de polígons • La circumferència i el cercle. Elements i propietats • Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles • Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals • Concavitat i convexitat de figures planes

- Programes informàtics de geometria dinàmica
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant-hi la perspectiva de gènere
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats

BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.	BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.
<p data-bbox="159 156 640 188">ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <ul data-bbox="208 229 1115 363" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="208 229 1115 293">• Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades. <li data-bbox="208 300 1115 363">• Representacions i interpretacions: diagrames de barres, pictograms... 	<p data-bbox="1180 156 1662 188">ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <ul data-bbox="1164 229 2116 1098" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1164 229 2116 261">• Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades <li data-bbox="1164 293 2116 357">• Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència <li data-bbox="1164 389 1666 421">• Elaboració de diagrames de barres <li data-bbox="1164 453 2116 549">• Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions <li data-bbox="1164 580 2116 644">• Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills <li data-bbox="1164 676 2116 740">• Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mediana i mitjana aritmètica) <li data-bbox="1164 772 2116 836">• Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang <li data-bbox="1164 868 2116 963">• Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades incorporant-hi la perspectiva de gènere <li data-bbox="1164 995 2116 1091">• Respecte, sensibilitat i tolerància amb les diferents interpretacions sobre resultats estadístics mostrant rebuig a les actituds discriminatòries

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: MATEMÁTICAS (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS**

COMPETENCIA ESPECÍFICA 6	Comprendre i produir missatges orals i escrits concrets de manera informal utilitzant un llenguatge matemàtic senzill per a comunicar i argumentar sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit personal, educatiu o social.
--------------------------	---

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- 6.1. Reconéixer i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguen llenguatge matemàtic bàsic..
- 6.2. Comunicar de manera informal aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.
- 6.3. Justificar adequadament la validesa dels resultats provinents de situacions problemàtiques de l'entorn personal o educatiu de l'alumnat per mitjà de comunicacions orals o escrites informals.
- 6.4. Utilitzar un llenguatge matemàtic adequat per a defensar els raonaments de forma argumentada.

SABERES BÁSICOS**TERCERO
PRIMARIA****BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones****NOMBRES NATURALS.**

- Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres.
- Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres.
- Comparació i ordenació de nombres.
- Usos socials del sentit numèric

OPERACIONES AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.

- Suma, resta, Significats, estratègies i representacions.
- Multiplicació portant-ne d'un número de diverses xifres per un altre d'una xifra, significat, estratègia i representacions.
- Divisió d'un número de diverses xifres entre un altre d'una xifra: significat, estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa, associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONES I DECIMALES

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.

**CUARTO
PRIMARIA****BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones**

- Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes
- Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler
- Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.
- Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica
- Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir,

- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics

BLOQUE 2: Sentido de la medida	BLOQUE 2: Sentido de la medida
<p>ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iniciació de la mesura i estimació de temps mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la longitud mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la capacitat mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la massa mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. 	<p>ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals • Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds • Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes • Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions fetes • Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes • Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds
BLOQUE3: Sentido de la geometría.	BLOQUE 3: Sentido de la geometría

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

- Rectes i angles: mesurament i classificació.
- Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs.
- Cossos geomètrics: relació entre vèrtex, arestes i cares.

- Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals
- Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars
- Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares
- Línies rectes i corbes
- Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla
- Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició
- Càlcul de perímetres i àrees de polígons
- La circumferència i el cercle. Elements i propietats
- Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles
- Transformacions: gir, translacions i simetries en situacions reals
- Concavitat i convexitat de figures planes
- Programes informàtics de geometria dinàmica
- Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant-hi la perspectiva de gènere
- Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats

estético, incorporando la perspectiva de género.	
BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y probabilidad	BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y probabilidad
<p>INCERTESA I PROBABILITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte de succés possible i impossible. 	<p>INCERTESA I PROBABILITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa • Idea intuïtiva de probabilitat: ocorre sempre, moltes vegades, algunes vegades, poques vegades, mai • Concepte de succés i de succés elemental • Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació • Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació • Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: MATEMÁTICAS (SEGUNDO CICLO)	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	
COMPETENCIA ESPECÍFICA 7	Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en els quals el coneixement matemàtic té un paper decisiu.
CRITERIOS DE EVALUACIÓN	
7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.	
7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que involucren aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.	
7.3. Apreciar el caràcter polivalent de les matemàtiques, tant per la utilitat per a la resolució de problemes en diferents àrees (instrumentalitat), com per a afavorir el desenvolupament intel·lectual, creatiu i cultural de les persones.	
SABERES BÁSICOS	
TERCERO PRIMARIA	CUARTO PRIMARIA
BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones	BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones
<p>NOMBRES NATURALES.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres. Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres. Comparació i ordenació de nombres. Usos socials del sentit numèric <p>OPERACIONES AMB NATURALES I LES SEUES PROPIETATS.</p> <ul style="list-style-type: none"> Suma, resta, Significats, estratègies i representacions. Multiplicació portan-ne d'un número de diverses xifres per un alter d'una xifra. significat, estratègia i representacions. Divisió d'un número de diverses xifres entre un alter d'una xifra: significat, 	<ul style="list-style-type: none"> Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació. Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric. Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir,

- estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa,
- associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONS I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics

<p>BLOQUE 2: Sentido de la medida</p>	<p>BLOQUE 2: Sentido de la medida</p>
<p>ESTIMACIÓ I MESURAMENT: MAGNITUD I UNITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iniciació de la mesura i estimació de temps mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la longitud mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la capacitat mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la massa mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesura amb precisió. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals • Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds • Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes • Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions fetes • Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes • Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds
<p>BLOQUE3: Sentido de la geometría.</p>	<p>BLOQUE 3: Sentido de la geometría</p>
<p>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rectes i angles: mesurament i classificació. • Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs. • Cossos geomètrics: relació entre vertex, arestes i cares. 	<p>GEOMETRÍA PLANA Y ESPACIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desarrollo y usos de la geometría, tanto a nivel práctico como estético, incorporando la perspectiva de género. • Estrategias de aprendizaje de conceptos geométricos y aceptación de dificultades
<p>BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y probabilidad</p>	<p>BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y probabilidad</p>

<p>INCERTESA I PROBABILITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte de succés possible i impossible 	<p>INCERTESA I PROBABILITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa • Idea intuïtiva de probabilitat: ocorre sempre, moltes vegades, algunes vegades, poques vegades, mai • Concepte de succés i de succés elemental • Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació • Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació • Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.
<p>BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.</p>	<p>BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.</p>
<p>Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades.</p> <p>Representacions i interpretacions: diagrames de barres, pictogrames...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades • Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència • Elaboració de diagrames de barres • Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions • Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills • Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mediana i mitjana aritmètica) • Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang • Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades incorporant-hi la perspectiva de gènere • Respects, sensibilitat i tolerància amb les diferents interpretacions sobre resultats estadístics mostrant rebuig a les actituds

	discriminatòries
--	------------------

BLOQUE 6: Sentido del pensamiento computacional.	BLOQUE 6: Sentido del pensamiento computacional.
<ul style="list-style-type: none">• Creació de patrons. Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes: escacs, mes...	<ul style="list-style-type: none">• Identificació de regularitats, interpretació de rutines o instruccions amb passos ordenats. Predicció de termes en seqüències de figures o imatges o números• Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons• Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills• Recerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc• Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats• Valoració i repercussió social de l'evolució del pensament computacional incorporant-hi la perspectiva de gènere• Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: MATEMÁTICAS (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 8**

Gestionar les emocions i actituds implicades en els processos matemàtics acceptant la incertesa, les dificultats i els errors que aquests processos comporten i controlant l'atenció per a aconseguir un aprenentatge significatiu i adaptable a diferents situacions.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.

8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.

8.3. Mostrar una disposició favorable a la superació i millora personal i del treball en equip en l'elaboració de tasques i activitats relacionades amb les matemàtiques.

SABERES BÁSICOS**TERCERO
PRIMARIA****CUARTO
PRIMARIA**

BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones

BLOQUE 1: Sentido numérico y de las operaciones

NOMBRES NATURALS.

- Lectura i escritura de nombres fins a 4 xifres.
- Composició i descomposició numèrica de nombres fins a 4 xifres.
- Comparació i ordenació de nombres.
- Usos socials del sentit numèric

- Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes, i centenes
- Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler
- Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.
- Múltiples i divisors. Números primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.
- Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica
- Significats, estratègies i representacions per a la suma (afegir,

OPERACIONES AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS.

- Suma, resta, Significats, estratègies i representacions.
- Multiplicació portant-ne d'un número de diverses xifres per un alter d'una xifra.
- significat, estratègia i representacions.
- Divisió d'un número de diverses xifres entre un alter d'una xifra: significat,
- estratègia i representacions.
- Iniciació de les relacions i propietats de les operacions : commutativa,
- associativa i distributiva.
- Càlcul mental. Estimació i aproximació.

FRACCIONES I DECIMALS

- Iniciació de la fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000

combinar, comparar) i la resta (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent)

- Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre)
- Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva
- Càlcul mental. Estimació i aproximació
- Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere
- Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques
- La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot
- Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques
- Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000
- Comparació i ordenació de números naturals i fraccions
- Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals
- Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

BLOQUE 2: Sentido de la medida	BLOQUE 2: Sentido de la medida
<ul style="list-style-type: none"> • Iniciació de la mesura i estimació de temps mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la longitud mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la capacitat mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. • Iniciació de la mesura i estimació de la massa mitjançant unitats no convencionals, convencionals i instruments adequats per a mesurar amb precisió. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals • Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds • Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes • Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions fetes • Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes • Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds
BLOQUE3: Sentido de la geometría.	BLOQUE 3: Sentido de la geometría
<p>GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rectes i angles: mesurament i classificació. • Figures planes: elements, classificació, càlcul de perímetre. Ús de compàs. • Cossos geomètrics: relació entre vertex, arestes i cares. 	<ul style="list-style-type: none"> • Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el plànol cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals • Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars • Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares • Línies rectes i corbes • Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el plànol • Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició • Càlcul de perímetres i àrees de polígons • La circumferència i el cercle. Elements i propietats • Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles

	<ul style="list-style-type: none"> • Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals • Concavitat i convexitat de figures planes • Programes informàtics de geometria dinàmica • Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant-hi la perspectiva de gènere • Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.
BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y probabilidad	BLOQUE 4: Sentido de la incertidumbre y probabilidad
<p>INCERTESA I PROBABILITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte de succés possible i impossible 	<p>INCERTESA I PROBABILITAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa • Idea intuïtiva de probabilitat: ocorre sempre, moltes vegades, algunes vegades, poques vegades, mai • Concepte de succés i de succés elemental • Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació • Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació • Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa
BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.	BLOQUE 5: Sentido de recogida, análisis y representación de la información.
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades. • Representacions i interpretacions: diagrames de barres, pictogrames... 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtindre dades • Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència • Elaboració de diagrames de barres • Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions • Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills • Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda,

mediana i mitjana aritmètica)

- Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang
- Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades incorporant-hi la perspectiva de gènere
- Respecte, sensibilitat i tolerància amb les diferents interpretacions sobre resultats estadístics mostrant rebuig a les actituds discriminatòries

BLOQUE 6: Sentido del pensamiento computacional.	BLOQUE 6: Sentido del pensamiento computacional.
<ul style="list-style-type: none">• Creació de patrons. Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes: escacs, dames...	<ul style="list-style-type: none">• Identificació de regularitats, interpretació de rutines o instruccions amb passos ordenats. Predicció de termes en seqüències de figures o imatges o números• Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons• Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills• Recerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc• Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats• Valoració i repercussió social de l'evolució del pensament computacional incorporant-hi la perspectiva de gènere• Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÁREA: CONOCIMIENTO DEL MEDIO NATURAL, SOCIAL Y CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 1**

Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a buscar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interés personal.

1.2. Usar dispositius senzills per a comunicar-se mitjançant el correu electrònic i aplicar-hi les normes de l'etiqueta.

1.3. Crear textos digitals senzills utilitzant guies detallades.

1.4. Identificar hàbits que afavoreixen tindre una relació saludable i adequada amb l'ús de les tecnologies digitals.

1.5. Identificar conductes segures i poc segures relacionades amb la informació personal (imatge, dades i contrasenyes) en l'ús de les tecnologies digitals.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Cultura científica**

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i generació de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.
- Execució d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions dutes a terme en diferents formats utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere
- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.

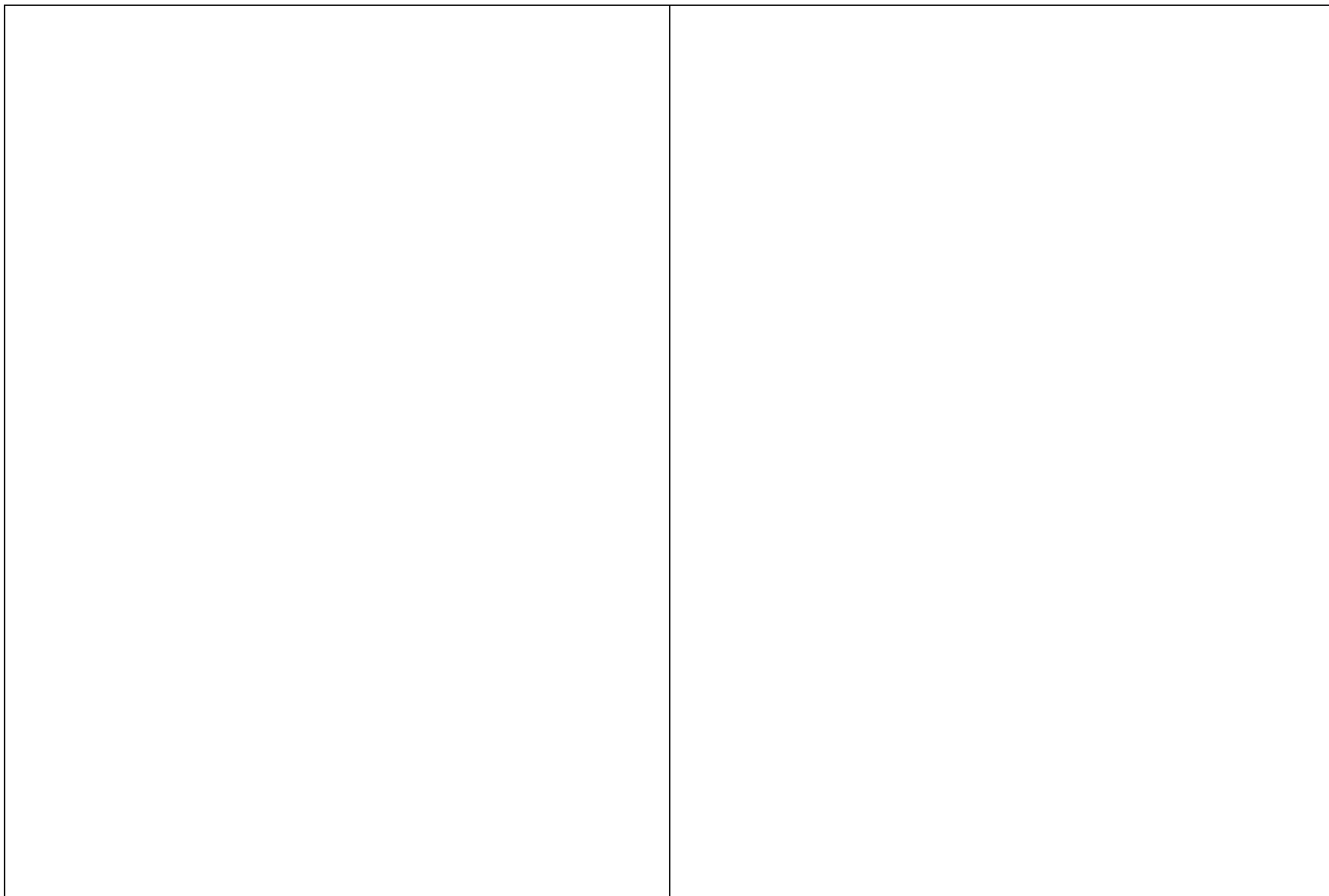
- Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- Accions per al consum responsable de béns i serveis.
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.
- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.
- Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.
- Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.
- Màquines simples.
- Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.
- Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.
- Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.
- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.

DIGITALITZACIÓ DE L'ENTORN PERSONAL DE L'APRENENTATGE.

- Comunicació en la xarxa
- Dispositius, programes i aplicacions informàtiques.
- Utilització de la tecnologia de la informació i comunicació.
- Treball cooperatiu.

- Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic.
- La etiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules.
- Buscadors.
- Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...).
- Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització cap al ciberassetjament.
- Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
- Estratègies de recerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret.
- -Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes.
- Expressió de diferents solucions o respostes.
- Comprovació, disseny, prototip i/o prova.
- Presentació i comunicació.
- Abstracció.
- Pensament algorítmic.
- Descomposició en parts més senzilles.
- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.

	• Programació per blocs amb elements manipulatiu no tecnològics (activitats desendollades).• Programació per blocs mitjançant robots programables senzills.• Programació per blocs en entorns digitals.• Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.• Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.

BLOQUE 3: Sociedades y territorios	BLOQUE 3: Sociedades y territorios
<ul style="list-style-type: none"> • Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees. • Drets i llibertats: noció de desigualtat social. • El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura • Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat. • Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjectures i planificació de tasques senzilles. • Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada. • Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives. • Noció de desigualtat social i conflicte social. • Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura. • Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). • Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics. • Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni. • Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i d'àmbit nacional. • Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. • Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta. • Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual. • Societats i cultures de l'època medieval i moderna. • Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica. • Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.

- La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- -Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.
- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.
- Turisme sostenible.

ETAPA: EDUCACIÓ PRIMÀRIA. ÀREA: CONOCIMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETÈNCIES ESPECÍFICAS****COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2**

Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i dur a terme investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CRITERIOS DE EVALUACIÓ

2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació

2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.

2.3. Manejar de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials utilitzats habitualment en desenvolupament de projectes i xicotetes investigacions.

2.4. Presentar el producte final en diferents formats i explicar els passos seguits.

SABERES BÀSICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Cultura científica****BLOQUE 1: Cultura científica****LA VIDA EN EL NOSTRE PLANETA**

- Éssers vius Les plantes.Els animals. Classificació
- Paisatges i ecosistemes: concepte i transformació.
- Desenvolupament sostenible: accions, sostenibilitat...
- El cos humà: morfologia.

MATÈRIES, FORÇA I ENERGIA

- La matèria, propietats. Materials naturals i artificials.
- Forces i energia: tipus d'energia. Ús i consum.
- Màquines i instruments: simples i compostes.Aplicacions i usos.

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i generació de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.
- Execució d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions dutes a terme en diferents formats utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.

- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere
- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- Accions per al consum responsable de béns i serveis.
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.
- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.

	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació. • Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials. • Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable. • Màquines simples. • Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures. • Ús de balances i pesos com a instruments de mesura. • Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere. • El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.
--	--

BLOC 2: TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ	BLOQUE 2: Tecnología y digitalización
--	--

<p>DIGITALITZACIÓ DE L'ENTORN PERSONAL DE L'APRENTATGE.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicació en la xarxa • Dispositius, programes i aplicacions informàtiques. • Utilització de la tecnologia de la informació i comunicació. • Treball cooperatiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic. • La etiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules. • Buscadors. • Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...). • Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització cap al ciberassetjament.
---	---

- Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
- Estratègies de recerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret.
- Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes.
- Expressió de diferents solucions o respostes.
- Comprovació, disseny, prototip i/o prova.
- Presentació i comunicació.
- Abstracció.
- Pensament algorítmic.
- Descomposició en parts més senzilles.
- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.
- Programació per blocs amb elements manipulatius no tecnològics (activitats desendollades).
- Programació per blocs mitjançant robots programables senzills.
- Programació per blocs en entorns digitals.
- Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.
- Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.

--	--

BLOQUE 3: Sociedades y territorios	BLOQUE 3: Sociedades y territorios
<ul style="list-style-type: none"> • Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees. • Drets i llibertats: noció de desigualtat social. • El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura • Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat. • Societats i diversitat cultural : identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjectures i planificació de tasques senzilles. • Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada. • Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives. • Noció de desigualtat social i conflicte social. • Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura. • Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). • Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics. • Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni. • Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i d'àmbit nacional. • Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. • Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta. • Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual. • Societats i cultures de l'època medieval i moderna. • Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica. • Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.

- La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.
- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.

Turisme sostenible.

ETAPA: EDUCACI3N PRIMARIA. 3REA: CONOCIMIENTO DEL MEDIO NATURAL, SOCIAL Y CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPEC3FICAS****COMPETENCIA ESPEC3FICA 3**

Plantear i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i del professorat, el raonament científic i l'experimentaci3n.

CRITERIOS DE EVALUACI3N

3.1. Buscar i recopilar informaci3n recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pr3xim.

3.2. Fer de forma guiada experiments senzills utilitzant les t3cniques m3s apropiades per a la investigaci3n que es du a terme.

3.3. Emprar de manera segura instruments i dispositius, fer observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.

3.4. Interpretar la informaci3n obtinguda com a resultat d'un experiment.

3.5. Presentar els resultats de xicotetes investigacions en forma d'esquemes visualment senzills utilitzant correctament un llenguatge científic b3sic i explicant els passos que s'han seguit en el proc3s.

SABERES B3SICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Cultura científica****BLOQUE 1: Cultura científica****LA VIDA EN EL NOSTRE PLANETA**

- 3ssers vius Les plantes.Els animals. Classificaci3n
- Paisatges i ecosistemes: concepte i transformaci3n.
- Desenvolupament sostenible: accions, sostenibilitat...
- El cos hum3n: morfologia.

MAT3RIES, FORÇA I ENERGIA

- La mat3ria, propietats. Materials naturals i artificials.
- Forces i energia: tipus d'energia. 3s i consum.
- M3quines i instruments: simples i compostes.Aplicacions i usos.

- Observaci3n de fen3mens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pr3xim, i generaci3n de prediccions raonades.
- L3xic i vocabulari científic b3sic i la seua utilitzaci3n en les investigacions relacionades amb el medi pr3xim.
- Execuci3n d'experiments guiats utilitzant diferents t3cniques d'indagaci3n i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicaci3n dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i el llenguatge científic b3sic adquirit.
- Estrat3gies d'utilitzaci3n del pensament cr3tic aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentaci3n i comunicaci3n dels resultats de les investigacions dutes a terme en diferents formats utilitzant el llenguatge científic b3sic

adquirit.

- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere
- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- Accions per al consum responsable de béns i serveis.
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.
- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.

- Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.
- Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.
- Màquines simples.
- Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.
- Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.
- Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.
- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.

BLOQUE 3: Sociedades y territorios	BLOQUE 3: Sociedades y territorios
<ul style="list-style-type: none"> • Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees. • Drets i llibertats: noció de desigualtat social. • El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura • Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat. • Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic. • La etiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules. • Buscadors. • Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...). • Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització cap al ciberassetjament. • Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing. • Estratègies de recerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació. • Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret. • Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes. • Expressió de diferents solucions o respostes. • Comprovació, disseny, prototip i/o prova. • Presentació i comunicació. • Abstracció.

- Pensament algorítmic.
- Descomposició en parts més senzilles.
- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.
- Programació per blocs amb elements manipulatius no tecnològics (activitats desendollades).
- Programació per blocs mitjançant robots programables senzills.
- Programació per blocs en entorns digitals.
- Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.

- Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÀREA: CONOCIMIENTO DEL MEDIO NATURAL, SOCIAL Y CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 4**

Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.

4.2. Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.

4.3. Reconéixer i acceptar la identitat sexual i de gènere pròpies i rebutjar prejudicis i estereotips relacionats amb aquestes identitats.

4.4. Assumir responsabilitats i tasques en els contextos escolar, familiar i comunitari pròxim, i superar els estereotips sexistes.

SABERES BÁSICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Cultura científica****BLOQUE 1: Cultura científica****LA VIDA EN EL NOSTRE PLANETA**

- Éssers vius Les plantes.Els animals. Classificació
- Paisatges i ecosistemes: concepte i transformació.
- Desenvolupament sostenible: accions, sostenibilitat...
- El cos humà: morfologia.

MATÈRIES, FORÇA I ENERGIA

- La matèria, propietats. Materials naturals i artificials.
- Forces i energia: tipus d'energia. Ús i consum.
- Màquines i instruments: simples i compostes.Aplicacions i usos.

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i generació de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.
- Execució d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions dutes a terme en diferents formats utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de

gènere

- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- Accions per al consum responsable de béns i serveis.
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.
- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.
- Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.

- Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.
- Màquines simples.
- Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.
- Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.
- Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.
- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.

BLOQUE 3: Sociedades y territorios	BLOQUE 3: Sociedades y territorios
<ul style="list-style-type: none"> • Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees. • Drets i llibertats: noció de desigualtat social. • El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura • Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat. • Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjectures i planificació de tasques senzilles. • Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada. • Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives. • Noció de desigualtat social i conflicte social. • Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura. • Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). • Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics. • Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni. • Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i d'àmbit nacional. • Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. • Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta. • Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual. • Societats i cultures de l'època medieval i moderna. • Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica. • Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit. • La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar. • Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les

comunitats autònomes i Espanya.

- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.
- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.
- Turisme sostenible.

ETAPA: EDUCACIÓ PRIMÀRIA. ÀREA: CONOCIMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETÈNCIES ESPECÍFICAS**

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5	Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant d'àmbit local com globalment, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.
--------------------------	--

CRITERIOS DE EVALUACIÓ

5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen tenint en compte els factors naturals i socials.

5.2. Esmentar els avantatges i els inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.

5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.

5.4. Reconèixer i establir les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que hi incideixen.

5.5. Identificar les accions pròpies fetes diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.

SABERES BÀSICOS**TERCERO PRIMARIA****CUARTO PRIMARIA****BLOQUE 1: Cultura científica****BLOQUE 1: Cultura científica****LA VIDA EN EL NOSTRE PLANETA**

- Éssers vius Les plantes.Els animals. Classificació
- Paisatges i ecosistemes: concepte i transformació.
- Desenvolupament sostenible: accions, sostenibilitat...
- El cos humà: morfologia.

MATÈRIES, FORÇA I ENERGIA

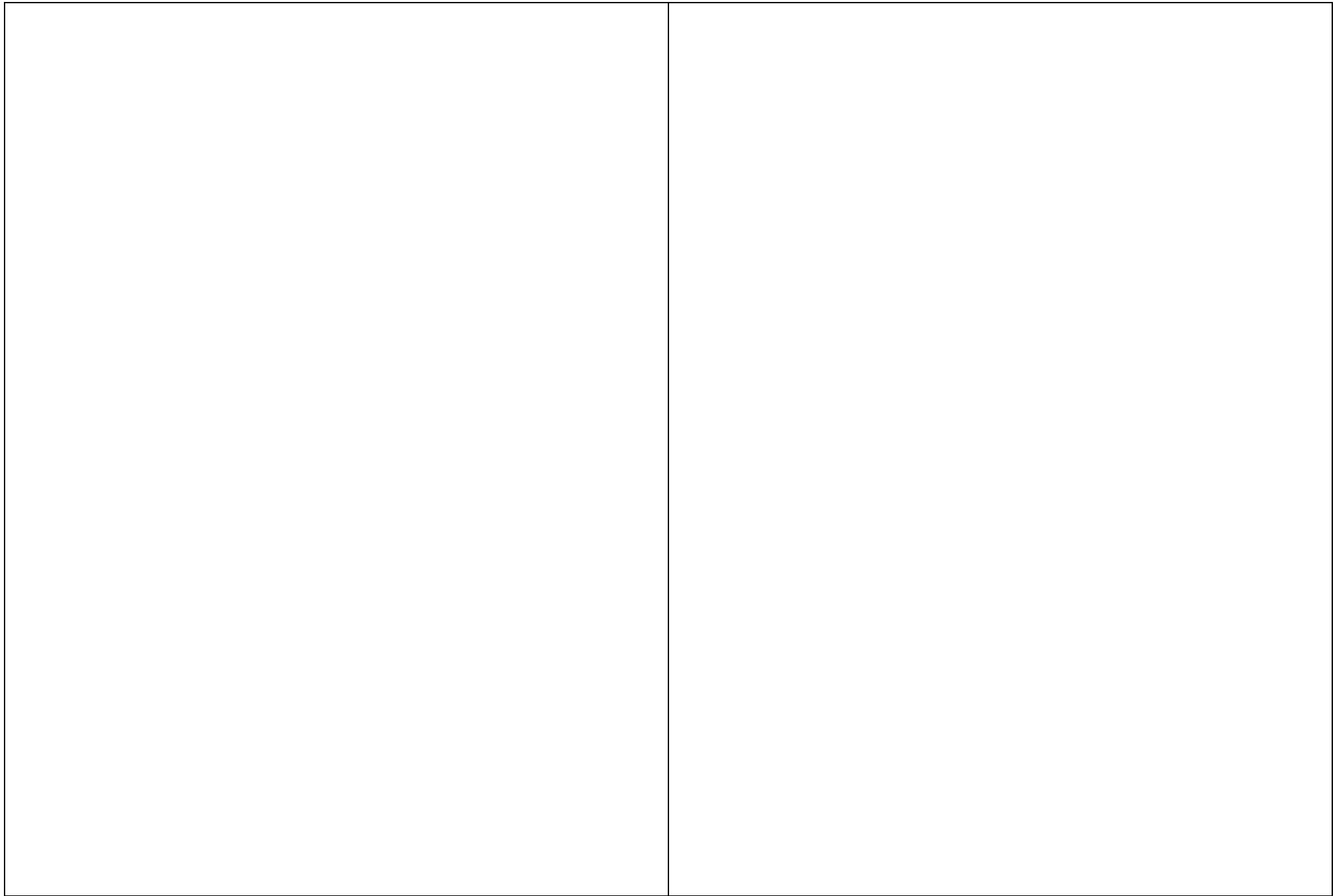
- La matèria, propietats. Materials naturals i artificials.
- Forces i energia: tipus d'energia. Ús i consum.
- Màquines i instruments: simples i compostes.Aplicacions i usos.

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i generació de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.
- Execució d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions dutes a terme en diferents formats utilitzant el llenguatge científic bàsic

adquirit.

- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere
- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- Accions per al consum responsable de béns i serveis.
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.
- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.

- Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.
- Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.
- Màquines simples.
- Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.
- Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.
- Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.
- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.

BLOQUE 3: Sociedades y territorios	BLOQUE 3: Sociedades y territorios
<ul style="list-style-type: none"> • Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees. • Drets i llibertats: noció de desigualtat social. • El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura • Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat. • Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjectures i planificació de tasques senzilles. • Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada. • Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives. • Noció de desigualtat social i conflicte social. • Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura. • Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). • Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics. • Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni. • Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i d'àmbit nacional. • Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. • Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta. • Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual. • Societats i cultures de l'època medieval i moderna. • Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica. • Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.

- La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.
- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.
- Turisme sostenible.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÀREA: CONOCIMIENTO DEL MEDIO NATURAL, SOCIAL Y CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 6**

Situar cronològicament i espacialment els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la interrelació que tenen.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.

6.2. Ordenar cronològicament fets socials i persones rellevants de la història recent utilitzant eines bàsiques de mesura de temps i incorporant-hi la perspectiva de gènere.

6.3. Ordenar temporalment i espacial alguns dels fets especialment rellevants de la història de la Comunitat Valenciana.

6.4. Descriure algunes formes de vida representatives dels grans períodes històrics fins a l'edat antiga.

6.5. Explicar i comparar les característiques principals dels diferents períodes històrics fins a l'edat antiga.

SABERES BÁSICOS**TERCER PRIMARIA****QUART PRIMARIA****BLOQUE 3: Sociedades y territorios****BLOQUE 3: Sociedades y territorios**

- Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees.
- Drets i llibertats: noció de desigualtat social.
- El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura
- Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat.
- Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.

- Conjectures i planificació de tasques senzilles.
- Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada.
- Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives.
- Noció de desigualtat social i conflicte social.
- Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura.
- Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle).
- Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics.
- Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni.
- Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immateral) i localització

d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i d'àmbit nacional.

- Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.
- Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta.
- Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual.
- Societats i cultures de l'època medieval i moderna.
- Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica.
- Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.
- La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.

- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn
- Turisme sostenible.

ETAPA: EDUCACION PRIMARIA. ÀREA: CONOCIMIENTO DEL MEDIO NATURAL, SOCIAL Y CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 7**

Reconéixer i descriure l'organització i estructura política i territorial municipal de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa, així com les característiques més destacades de les principals institucions i funcions d'aquestes.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

7.1. Identificar els principals òrgans de govern del municipi, de la província i de la Comunitat Valenciana i identificar-ne la funció i responsabilitat en la millora de la vida de les persones i de la convivència social.

7.2. Distingir les característiques i funcionament de l'estructura política i territorial del municipi on viuen, la província i la Comunitat Valenciana.

7.3. Conéixer les funcions de l'administració del municipi, destacar la importància i el valor que té per a la ciutadania i la participació ciutadana.

SABERES BÁSICOS**TERCER PRIMARIA****QUART PRIMARIA****BLOQUE 3: Sociedades y territorios****BLOQUE 3: Sociedades y territorios**

- Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees.
- Drets i llibertats: noció de desigualtat social.
- El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura
- Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat.
- Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.

- Conjectures i planificació de tasques senzilles.
- Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada.
- Acceptació d'altres punts de vista, assumptió de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives.
- Noció de desigualtat social i conflicte social.
- Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura.
- Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle).
- Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics.
- Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni.
- Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la

seua localitat i d'àmbit nacional.

- Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.
- Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta.
- Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual.
- Societats i cultures de l'època medieval i moderna.
- Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica.
- Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.
- La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.

- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn
- Turisme sostenible.

ETAPA: EDUCACIÓN PRIMARIA. ÀREA: CONOCIMIENTO DEL MEDIO NATURAL, SOCIAL Y CULTURAL (SEGUNDO CICLO)**COMPETENCIAS ESPECÍFICAS****COMPETENCIA ESPECÍFICA 8**

Reconéixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i protecció.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

8.1. Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i descriure'n les característiques més destacades incloent-hi la localització geogràfica i l'origen històric.

8.2. Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural del municipi i de la Comunitat Valenciana i proposar accions per a conservar-los i difondre'ls.

SABERES BÁSICOS**TERCER PRIMARIA****QUART PRIMARIA****BLOQUE 1: Cultura científica****BLOQUE 1: Cultura científica****LA VIDA EN EL NOSTRE PLANETA**

- Éssers vius Les plantes.Els animals. Classificació
- Paisatges i ecosistemes: concepte i transformació.
- Desenvolupament sostenible: accions, sostenibilitat...
- El cos humà: morfologia.

MATÈRIES, FORÇA I ENERGIA

- La matèria, propietats. Materials naturals i artificials.
- Forces i energia: tipus d'energia. Ús i consum.

Màquines i instruments: simples i compostes.Aplicacions i usos.

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i generació de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.
- Execució d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions dutes a terme en diferents formats utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.
- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere
- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.

- Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- Accions per al consum responsable de béns i serveis.
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.
- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.
- Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.
- Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.

- Màquines simples.
- Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.
- Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.
- Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.
- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.

BLOQUE 3: Sociedades y territorios	BLOQUE 3: Sociedades y territorios
<ul style="list-style-type: none"> • Pensament crític: acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees. • Drets i llibertats: noció de desigualtat social. • El pas del temps: nocions bàsiques de temps i unitats de mesura • Educació patrimonial: reconeixement d'altres tipus de patrimoni i localització d'expressions culturals i històriques més pròximes a la localitat. • Societats i diversitat cultural: identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conjectures i planificació de tasques senzilles. • Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada. • Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives. • Noció de desigualtat social i conflicte social. • Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura. • Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). • Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics. • Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni. • Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i d'àmbit nacional. • Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps. • Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'antiguitat, així com els elements més destacables d'aquesta. • Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència d'aquestes en la societat actual. • Societats i cultures de l'època medieval i moderna. • Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica. • Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.

- La família i la relació entre els membres d'aquesta: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.
- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública mitjançant la Generalitat Valenciana.
- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.
- Representació cartogràfica.
- Factors climàtics.
- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.
- El concepte geològic i geogràfic de la Terra.
- El sistema solar.
- L'ús responsable i conservació de l'aigua com a recurs escàs.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu d'àmbit local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn
- Turisme sostenible.

